

مقایسه ویژگی های آموزش دوره ی ابتدایی در کشور های ایران و مالزی

رحمت الله حسینی¹

چکیده:

این پژوهش جهت دستیابی به نقاط ضعف و قوت آموزش ابتدایی کشورمان در مقایسه با کشور مالزی که در سال های اخیر در امر آموزش و پرورش رشد فزاینده ای داشته است و ارائه ی راهکارهایی جهت بهبود نقاط ضعف و تقویت نقاط قوت آموزش ابتدایی کشور ضروری به نظر می رسيد. تربیت معلم ابتدایی در مالزی هم دارای درجات متفاوتی است که نشان از آموزش های ناقص در امر تربیت معلم در این کشور می باشد. بی علاقگی مردان در کسوت معلم ابتدایی در این کشور هم نشان از منزلت پائین معلمان این کشور دارد.

برنامه درسی در ایران به صورت متمرکز و کتاب محور است. دارای انعطاف پذیری خیلی کم بوده معلمان موظف به اتمام کتاب در طی زمانبندی سال تحصیلی می باشند. فارسی، ریاضیات و علوم تجربی دارای اهمیت و ساعات بیشتری در برنامه ی درسی ابتدایی می باشند. برنامه درسی در مالزی به طور متمرکز می باشد. اما نشانه هایی از عدم تمرکز در برنامه ی درسی دیده می شود. برنامه درسی اخیرا نمایانگر مشارکت معلمان، اساتید تعلیم و تربیت ، و نمایندگان از دولت و نواحی آموزشی می باشد. بیشتر تمرکز بر روی زبان های محلی است. به مطالعات اسلامی و تربیت شهروندی اهمیت زیادی داده می شود.

کلمات کلیدی: نظام آموزش ابتدایی، سیر تحول آموزش ابتدایی، برنامه درسی ابتدایی، آموزش ابتدایی مالزی

---

¹ فوق دیپلم، رشته دینی و عربی، دانشگاه فرهنگیان یاسوج، Rahmatullah.Hosseini1400@gmail.com

1_ بیان مسئله:

سطح آموزش ابتدایی به نام های تعلیمات ابتدایی، تعلیمات اجباری، آموزش همگانی و آموزش عمومی خوانده شده است. مبنای این نامگذاری این است که این دوره به آموزش آنچه که صرف نظر از شغل و حرفه ای که افراد بدان اشتغال دارند مورد نیازشان باشد، اختصاص دارد. چون تعلیمات این دوره نخستین گامی است که در جهت آموزش افراد برای زندگی بر داشته می شود، باید هدف آن آموزش دانش ها و مهارت هایی باشد که ارزش همگانی دارد و مورد نیاز همگان است. (شکوہی، 1374)

از آنچه شرط ورود به دوره های تحصیلی بعدی گذراندن دوره ابتدایی است، سرمایه گذاری برای این دوره و توجه به بهبود کمی و کیفی آن زمینه را برای توفیق دانش آموزان در دوره های تحصیلی بعد فراهم کرده و افت تحصیلی و تربیتی آنان را در این دوره ها کاهش می دهد. (افی، 1382)

در روزگار ما تحقیقات جدید نشان می دهد که آموزش ابتدایی و مانند آن در کاهش فقر و تحقق برنامه های توسعه ی اقتصادی و اجتماعی نقش انکارناپذیر دارد. مدارک موجود نشان می دهد که در کشورهای در حال توسعه، افراد با سواد سطح بالاتر دارای درآمد فردی بیشتر، امکان اشتغال بیشتر در بازار شهری، بهره وری کشاورزی بالاتر، باروری کمتر (زاد و ولد) بهداشت بهتر، وضعیت تغذیه ی مناسب تر و بینش والاتری خواهند بود و حتی فرزندانشان را هم با اشتیاق بیشتری به مدرسه خواهند فرستاد.

در این پژوهش محقق در صدد است تا با بررسی تحلیلی و تطبیقی آموزش دوره ی ابتدایی دو کشور ایران و مالزی، با توجه به اهمیت این دوره در آموزش و پرورش کشورمان، به راهکار ها و اصولی دست یابد. تا بتوان زمینه را برای بهبود کمی و کیفی آموزش ابتدایی کشورمان فراهم نمود.

1_1 آموزش ابتدایی:

در ایران به نخستین مرحله ی آموزش رسمی و همگانی اطلاق می شود و پرجمعیت ترین مقطع تحصیلی به شمار می رود. معمول ترین سن ورود آغاز تحصیلات رسمی سن 5 تا 7 سالگی است. (آقازاده، 1382)

در ایران آموزش و پرورش دبستانی عبارت است از آموزشی که به کودکان 6 تا 11 ساله در دبستان ها داده می شود. طول این دوره که با شکل گیری فعلی، پنج سال تحصیلی است، کودکان را در کلاس های اول تا پنجم تحت پوشش خود قرار می دهد. (مفیدی، 1383)

1_2 برنامه درسی

فرایند یادگیری در هر دوره تحصیلی با عوامل مختلف ارتباط دارد. نقش معلم، ارتباط متقابل دانش آموزان، وسایل کمک آموزشی، فضای یادگیری، توانایی های یادگیرنده و محتوای برنامه ی درسی از جمله عواملی هستند که هر کدام به گونه ای خاص در یادگیری مؤثرند. برنامه درسی مجموعه ی قواعد و ضوابطی است که به مجموعه ی عوامل و عناصر مرتبط با یادگیری منطبق و سازمان می دهد. (احمد صافی، 1382) در این تحقیق به مواد درسی موجود در دوره ی ابتدایی می پردازیم.

1_3 مقام و منزلت معلم:

وضع و موقعیت نسبی هر معلم با در نظر گرفتن و ملاحظه ی عامل های شغلی، قانونی، اجتماعی و سایر عوامل. (فرمهبینی فراهانی، 1378)

1_4 تربیت معلم:

برنامه فعالیت ها و تجاربی که به وسیله ی یک موسسه برای تربیت اشخاص جهت شغل آموزش و پرورش یا ورود به شغل های تربیتی اجرا می شود. (فرمهبینی فراهانی، 1378)

2_ ادبیات تحقیق

2_1_ تعریف آموزش ابتدایی

به نخستین مرحله از آموزش رسمی و همگانی اطلاق می شود که پرجمعیت ترین مقطع تحصیلی به شمار می رود. معمول ترین سن ورود آغاز تحصیلات رسمی سن 5 تا 7 سالگی است. (آقازاده 1382)

در ایران آموزش و پرورش دبستانی عبارتست از آموزشی که به کودکان 6 تا 11 ساله در دبستان ها داده می شود. از آنجا که آموزش و پرورش دبستانی مهمترین حلقه از حلقه های نظام آموزش و پرورش کشور به شمار می رود، این دوره از آموزش از اولویت خاصی برخوردار گشته است. طول این دوره از آموزش که با شکل گیری فعلی، پنج سال تحصیلی است کودکان را در کلاس های اول تا پنجم تحت پوشش خود قرار می دهد. (مفیدی 1383)

2_2_ نظام آموزش و پرورش معاصر ایران

مطالعه اسناد و مدارک مربوط به تاریخ آموزش و پرورش در ایران نشان می دهد که نخستین بار در 9 آبان 1290 ه. ش، مجلس شورای ملی قانون تعلیمات اجباری را تصویب کرد. در سال 1294 ه. ش نظارت دولت در امر آموزش و پرورش به صورت یک اصل در متمم قانون اساسی مطرح شد و از این تاریخ سازمان های آموزشی در ایران شکل منظم و متمرکزی به خود گرفتند و نظارت دولت بر موسسات آموزشی جنبه قانونی یافت.

نظام آموزش و پرورش ایران شامل کودکان دبستان، دبیرستان، موسسات عالی و دانشگاه است. نظام آموزش و پرورش رسمی ایران در واقع از انقلاب مشروطیت و پس از وضع قانون اساسی و متمم آن بوجود آمده است. تا قبل از انقلاب مشروطیت آموزش و پرورش در مکتب خانه های سنتی ادامه داشت و معلمان آن معمولاً از طریق مراکز دینی و یادگیری فقه و اصول و درس قرآن به نعمت سواد دست یافته بودند و آنچه می دانستند با روش سنتی به کودکان و نوجوانان می آموختند. معمولاً دولت و سازمان های دولتی هیچگونه نظارتی بر آنها نداشتند و مواد درسی که بدون یک برنامه مدون تدریس می شد، عبارت بود از خواندن، نوشتن، حساب، خط، قرآن و صرف و نحو عربی. علاوه بر این گونه مکتب خانه ها برخی مدارس غربی نیز فعالیت می کردند. امیر کبیر در سال 1225 خورشیدی دار الفنون را که اولین موسسه عالی به سبک نوین در ایران بود راه اندازی کرد.

2_3_ تاریخچه ی آموزش ابتدایی در ایران:

2_3_1_ آموزش ابتدایی در ایران پیش از اسلام:

هخامنشیان فرزندان خود را از کودکی به فرا گرفتن ورزش های گوناگون و کارهای دست جمعی عادت می دادند تا از این راه حس همکاری و جوانمردی را در ایشان ایجاد نموده و در انجام وظایف اجتماعی و حفظ حقوق خود و دیگران کوشا باشند، از قوانین جمعی پیروی نمایند و آن را محترم دارند. (حکمت، سال 1350، ص 81)

در عصر ساسانی نیز با توجه به اوضاع طبقاتی به مانند ادوار سابق، تعلیم و تربیت عالی به تقریب ویژه خانواده های نجبا و اشراف بوده است و مردم عادی به واقع بهره های از آن نداشتند، لیکن به دلایل متعدد نیاز بیشتری به دبیران و کارگزاران دولتی و ماموران مالیاتی احساس می گردد و لذا تعلیم و تربیت نسبت به سابق تا حدی گسترده تر می گردد و حتی ظاهراً تعداد بسیار معدودی از طبقات غیر اشرافی و متوسط طبقه نیز از سواد و تعلیم و تربیت مختصری برخوردار بوده اند. (الماسی، ص 95)

2_3_2_ آموزش ابتدایی در ایران در دوران معاصر:

در سال 1911 آموزش عمومی به عهده وزارت آموزش و پرورش گذاشته شد. (تونی 2004، ص 880) قابل ذکر است که مکتب ها و مدارس جدید تا سه دهه اول قرن بیستم در ایران به طور جداگانه به فعالیت می پرداختند. به تدریج که مدارس جدید از حمایت های مالی دولت بهره بردند، مکتب ها منحل گردیدند و نظام آموزشی ایران در یک قالب جدید قرار داده شد. (تونی 2004، ص 880) در

سال 1290 قانون اساسی فرهنگ در مجلس دوم به تصویب رسید که طبق یکی از بندهای آن تعلیمات ابتدایی برای عموم ایرانیان اجباری اعلام گردید. (آقازاده ، 1382 ، ص 26)

2_4_ اهداف دوره ابتدایی در ایران

اهداف دوره ی ابتدایی مصوب ششصد و چهل و هفتمین جلسه شورای عالی آموزش و پرورش دارای اهداف اعتقادی، اخلاقی، علمی و آموزشی، فرهنگی، اجتماعی، زیستی، سیاسی و اقتصادی می باشد که هر کدام از این موارد دارای زیر مجموعه های زیر می باشند. در راستای رسالت و مأموریت آموزش و پرورش و جهت دهی به رشد همه دانش آموزان بر پایه تعالیم و دستورات دین مبین اسلام. اهداف دوره ابتدایی به شرح زیر تعیین می شود. مدیران، برنامه ریزان و همه ی افرادی که در تعلیم و تربیت دانش آموزان نقشی بر عهده دارند مکلفند در برنامه ریزی امور، سازماندهی فعالیت ها و انجام وظایف مربوط به گونه ای اقدام نمایند که تا پایان تحصیلی دست یابی دانش آموزان به اهداف تعیین شده ممکن باشد.

2_5_ اهداف اعتقادی

- اصول دین را می داند و به آن معتقد است.
- خداوند را دوست دارد و او را بهترین یاور و کمک می داند.
- با زندگی انبیا ؑ اولوالعزم به ویژه نبی اکرم (ص) و معصومین تا حدودی آشناست و آنان را دوست دارد.
- با معنای معاد آشنا است و می داند که انسان در کارهایی که انجام می دهد نزد خداوند پاسخگو است.
- به اولیاءدین، بزرگان و شخصیت های اسلامی احترام می گذارد.
- معنای تولی و تبری را می داند.
- قرآن را از رو می خواند و ترجمه برخی از سوره ها آشنایی داشته و از حفظ می خواند. ترجمه بعضی از احادیث ساده را می داند.
- نماز را به درستی می خواند و احکام ضروری مربوط به نمازوروزه آشنا است.
- نماز های واجب را با رغبت می خواند. (برای دختران)
- افراد محرم و نامحرم را تشخیص می دهد و احکام مربوط را رعایت می کند.
- با مسائل مربوط به سن تکلیف و تقلید آشنا است. احکام را در حد ضرورت می داند و به آن عمل می کند. (برای دختران)
- با حلال و حرام آشناست و احکام مربوطه را در حد ضرورت رعایت می کند.
- معنای امر به معروف و نهی از منکر را می داند.
- به مجاهدین در راه خدا و شهدا احترام می گذارد.
- زمان ها و مکان های مقدس و مهم را می شنا سد.
- به حضور در مسجد علاقه نشان می دهد و آداب آن را می داند.

2_6_ ساختار دوره ابتدایی در ایران

دوره ابتدایی اولین مرحله از تحصیلات رسمی در ایران می باشد که پنج سال طول می کشد و سن ورود از شش سالگی می باشد. دانش آموزان اگر امتحانات پایان دوره ابتدایی را با موفقیت طی نمایند ، گواهینامه پایان تحصیلات ابتدایی را دریافت می نمایند. (دفتر بین المللی تعلیم و تربیت)

2_6_1_ در تشکیلات آموزش و پرورش ایران به موجب قانون اساسی؛ وزارت آموزش و پرورش وظیفه ی اصلی آموزش و پرورش را بر عهده گرفته و نظام آموزش و پرورش نیز از شیوه ی متمرکز استفاده می کند. بدین صورت که مصوبات و دستورالعمل های دستگاه مرکزی به صورت دستورات اداری واجب الاجرا به تمام مسئولین رده های پائین تر سازمانی (سازمان های آموزش و پرورش

استان، مدیریت های آموزش و پرورش شهرستان، و مدارس) ابلاغ می شود و به این صورت اصول و خط مشی های یکنواخت، واحد و کمتر انعطاف پذیر، روش اداره ی وزارت آموزش و پرورش کشور است. زیر نظر معاونت آموزش و پرورش عمومی وزارت آموزش و پرورش کشور، دفتر کل آموزش پیش دبستانی و دبستانی فعالیت دارد. در استانها هم به همین صورت زیر نظر معاونت آموزش و پرورش عمومی سازمان آموزش و پرورش هر استان، دفتر آموزش پیش دبستانی و دبستانی سازمان آموزش و پرورش فعالیت می نماید و در مدیریت آموزش و پرورش شهرستان نیز دایره ی آموزش پیش دبستانی و دبستانی زیر نظر معاونت آموزش عمومی مدیریت آموزش و پرورش شهرستان فعالیت می نماید.

2_2_2 انواع مدارس ابتدایی در ایران:

انواع مدارس ابتدایی در ایران عبارتند از: 1. مدارس دولتی 2. مدارس غیرانتفاعی 3. مدارس استثنایی 4. مدارس آموزشگاه های آزاد 5. مدارس وابسته به وزارتخانه ها 6. مدارس خارجی 7. مدارس تطبیقی 8. مدارس اقلیت های مذهبی 9. مدارس شاهد (سایت تدبیر)

2_7_2 آموزش ابتدائی در مالزی:

2_7_2_1 اهداف آموزشی:

هدف اصلی مقطع آموزش ابتدایی توسعه همه جانبه، متعادل و جامع جنبه های جسمی، احساسی، روحی و فکری دانش آموزان مالزیایی است از جمله دیگر اهداف آموزشی مراکز آموزش ابتدایی کشور مالزی می توان به موارد ذیل اشاره نمود:

- تسلط بر زبان مالزیایی به عنوان زبان رسمی کشور
- تسلط بر مهارت های اصلی زبان
- تسلط بر مهارت های عمومی در زندگی روزانه بهره گیری صحیح از این قبیل مهارت ها
- صحبت کردن، خواندن و نوشتن انگلیسی به عنوان زبان دوم
- کسب و جستجوی دانش
- رشد استعداد و خلاقیت دانش آموزان
- تسلط بر مهارت های علمی و فنی
- تقویت حساسیت دانش آموزان نسبت به افراد و محیط
- تقویت رشد اعتماد به نفس در دانش آموزان
- علاقه مندی دانش آموزان به مشارکت در فعالیت های فرهنگی و نوآورانه در راستای فرهنگ ملی
- توجه به سلامت، بهداشت و تناسب بدنی دانش آموزان
- تقویت مهارت دانش آموزان در خواندن و تفسیر قرآن مجید
- تقویت اعتقاد و ایمان به خدا و انجام مراسم مذهبی در دانش آموزان
- تقویت و گسترش رفتار شایسته و عمل به ارزش های والا

2_8_2 ساختار آموزش ابتدایی:

مدارس ابتدایی به دونوع مدارس ابتدایی ملی و مدارس بومی تقسیم می شوند و در مدارس نوع اول زبان تدریس مالی و مدارس چینی هم زبان تدریس مانداریان و در مدارس هندی هم از زبان تامی استفاده می شود. اخیرا تلاشهایی برای ایجاد مدارس آرمانی 26 صورت گرفته است. این مدارس از امکانات مدارس ملی و محلی استفاده می نمایند، در ظاهر به دنبال تفاهم بین اقوام هستند. یکی از دلایل تشکیل این مدارس شکست مدارس ملی به عنوان سازماندهی برای وحدت ملی

می باشد. در سال 2004 نخست وزیر مالزی گفت مدارس ملی سازماندهنده اصلی برای جریان وحدت در نسل جدید است. محبوبیت انتخاب این مدرسه به ویژه در دانش آموزان چینی زیاد شد. مسایل مالی در مدارس ابتدایی مالزی تا حدی پیچیده است. زمین های مدارس کاملاً دولتی هستند که با کمک کامل دولت مرکزی هستند و هم کمک بلا عوض دولتی هستند و هم بخشش سرمایه. بسیاری از مدارس مسیحی پیشین زمینش به وسیله دولت داده نمی شد و فقط کمک جزیی به صورت بلاعوض داده می شد. مدارس مستقل مدرسی هستند که هیچ کمکی از دولت مرکزی دریافت نمی کنند. به عنوان نمونه مدارس ابتدایی چینی از این گونه اند. مدارس جامعه مذهبی 27 نمونه دیگر هستند که تحت سرپرستی ایالت های دولتی و گروه های مذهبی اسلامی خصوصی اداره می شوند. این گونه مدارس حمایت والدین مسلمانی را که مشتاق به نگهداری شکل مذهبی تر از آموزش مذهبی برای فرزندانشان هستند را جذب می کنند.

2_9_2 تربیت معلم در آموزش و پرورش مالزی:

قبل از ایجاد وزارت آموزش عالی در مالزی، در مارس 2004 تربیت معلم و آموزش معلمان به طور کلی در وزارت آموزش و پرورش صورت می گرفت. از سال 2004، تربیت معلم ابتدایی و متوسطه جدا شده و به ترتیب به وسیله وزارت آموزش و پرورش و وزارت آموزش عالی صورت می پذیرند. وزارت آموزش و پرورش معلمان ابتدایی را از طریق موسسه تربیت معلم که قبلاً به کالج های تربیت معلم مشهور بود آموزش می دهد. وزارت آموزش عالی هم معلمان متوسطه را از طریق دانشگاه های دولتی آموزش می دهد. قسمت تربیت معلم در وزارت آموزش و پرورش بر تربیت معلم در مالزی نظارت دارد. این قسمت واحدهای گوناگون دارد که در اعمالش کمک می کنند. به عنوان نمونه واحد سیاست گذاری و خط مشی خط مشی تربیت معلم را در مالزی برنامه ریزی و اجرا می نماید. واحد برنامه ریزی درسی برنامه درسی را برای دوره های مختلف در تربیت معلم مشخص می نماید. واحد ارزیابی، شرایط سوالات امتحانی را امتحانی را کنترل می نماید.

2_9_1 نکات برجسته ی آموزش و پرورش مالزی:

بزرگترین چالش پیش روی تربیت معلم در مالزی، فراهم نمودن رسانه های مختلفی که در مدارس مالزی وجود دارند، می باشد. چهارنوع مدرسه در مالزی وجود دارد. مدارس ملی، که از زبان مالی به عنوان رسانه آموزش آموزش استفاده می نمایند. (در سال های اخیر از زبان انگلیسی برای تدریس ریاضیات و علوم استفاده شده است) مدارس چینی، مدارس تام، که از زبان تامی به عنوان واسطه آموزش استفاده می نمایند و مدارس اسلامی با مدیریت خصوصی که در سال های اخیر مدیریت آن به کنترل وزارت آموزش و پرورش در آمده است، که از زبان مالی و عربی برای تدریس استفاده می نمایند.

2_9_2 مواد آموزشی:

از جمله مهمترین مواد آموزشی که در مراکز آموزش معلمان ارائه می گردد می توان به ارتباطات، زبان مالایایی، زبان انگلیسی حرفه ای، تکنولوژی اطلاعاتی، علوم اسلامی، مهارت های فکری خلاق و انتقادگر، آموزش محیط زیست، و یک دوره 10 هفته ای تدریس عملی اشاره نمود.

2_9_3 موضوعات اصلی در مدارس ابتدایی مالزی:

(در سطح 1 اول تا سوم) زبان مالی - زبان انگلیسی - زبان چینی برای مدارس چینی - زبان تامی برای مدارس تامی - علوم - مطالعات اسلامی - آموزش اخلاق - تربیت بدنی، آموزش بهداشت، آموزش هنرهای تصویری و آموزش موسیقی از موضوعات اجباری هستند. موضوعات بیشتر شامل آموزش زبان های تامی، چینی، عربی، ایبان، سیمای برای مکالمه هستند.

در سطح دوم یعنی کلاس های چهارم تا ششم موضوعات اصلی عبارتند از زبان های مال، چینی، انگلیسی، تامی، علوم، ریاضی، آموزش اسلام، جغرافی، آموزش اخلاق، تربیت شهروندی می باشد. تربیت بدنی، آموزش بهداشت، آموزش هنرهای تصویری و آموزش موسیقی از موضوعات اجباری هستند. موضوعات بیشتر شامل آموزش زبان های تامی، چینی، عربی، ایبان، سیمای برای مکالمه هستند. در مورد فلسفه فراگیری زبان انگلیسی مسولان وزارت آموزش مالزی آنرا یکی از راه های آماده کردن دانش آموزان برای اقتصاد جدید می باشد.

مالزی اکنون وارد مرحله ای از رشد اقتصادی شده است که سازگاری بیشتری با اقتصاد جهانی دارد. در علم اقتصاد آموزش و پرورش بیشترین نقش را موضوع بهره وری و رقابت پذیری دارد. و مهارت در زبان انگلیسی بهره وری اقتصادی را افزایش می دهد. البته این تاکید هیچ گاه از ارزش زبان ملی مالزی نمی کاهد.

ماموریت وزارت آموزش مالزی فراهم کردن آموزش و پرورش با کلاس جهانی برای همه دانش آموزان است و این وزارتخانه دانش آموزان را با زبان های ضروری برای توانا ساختن آنها به جستجوی معرفت مجهز می سازد.

مهارت های زندگی موضوعی است که در برنامه درسی تلفیقی سطح دو مدارس ابتدایی آموخته می شود. این موضوع به خاطر این وارد شده است تا به تدریج آگاهی فنی را از طریق مهارت یافتن در دانش و مهارت های عملی وارد نماید که نگرش مثبت را برپایه فن آوری و کار آفرینی ایجاد می نماید. ایجاد فن آوری و کار آفرینی جامعه محور با آرزوهای هر کشور و متناسب با رشد جاری فن آوری و کار آفرینی آن است.

بنابراین تلاش های صورت گرفته از طریق آموزش و پرورش جامعه را از رشد تکنولوژی آگاه ساخته و و توانایی مقابله باچالش ها را ایجاد می نماید. اولین قدم برای سوق دادن جامعه به این امور، مهارت های عملی برپایه این طرح، فن آوری و کار آفرینی می باشد که در دانش آموز از طریق این موضوع تبلور می وری به خوبی تجارت و فن آوری شاگردان را قادر می سازد خود را با H یاد . مهارت ها در طرح و فن خلاقیت، ایده های خلاقیت و نو آورانه نشان دهند.

دانش آموز فعالیت هایی همچون تشخیص اشکال اساسی طراحی، فهم عملکرد تولید و طرح هایی ابتدایی را با موادی همچون چوب، فلز، مواد بازیافتی و قطعات الکترونیکی آغاز کنند. در مجموع شاگردان باید نگهداری و تعمیر اساسی مواد، وسایل و تجهیزات را انجام دهند. شاگردان همچنین دوختن و تعمیر لباس، کاشت و نگهداری از گیاه، نگهداری از ماهی ها و سبزیجات را فرا می گیرند. در حوزه کار و کار آفرینی بر عناصر کار فرینی در مبادلات تجاری تاکید می شود. این فعالیت به شاگردان شانس برای تمرین هوشمند برخورد با مشتری می دهد. (مرکز توسعه برنامه وزارت آموزش مالزی، 2004، ص)

3_ یافته های پژوهش

در تشکیلات آموزش و پرورش ایران به موجب قانون اساسی؛ وزارت آموزش و پرورش وظیفه ی اصلی آموزش و پرورش را بر عهده گرفته و نظام آموزش و پرورش نیز از شیوه ی متمرکز استفاده می کند. بدین صورت که مصوبات و دستورالعمل های دستگاه مرکزی به صورت دستورات اداری واجب الاجرا به تمام مسئولین رده های پائین تر سازمانی (سازمان های آموزش و پرورش استان، مدیریت های آموزش و پرورش شهرستان، و مدارس) ابلاغ می شود و به این صورت اصول و خط مشی های یکنواخت، واحد و کمتر انعطاف پذیر، روش اداره ی وزارت آموزش و پرورش کشور است.

زیر نظر معاونت آموزش و پرورش عمومی وزارت آموزش و پرورش کشور، دفتر کل آموزش پیش دبستانی و دبستانی فعالیت دارد. در استان ها هم به همین صورت زیر نظر معاونت آموزش و پرورش عمومی سازمان آموزش و پرورش هر استان، دفتر آموزش پیش دبستانی و دبستانی سازمان آموزش و پرورش فعالیت می نماید و در مدیریت آموزش و پرورش شهرستان نیز دایره ی آموزش پیش دبستانی و دبستانی زیر نظر معاونت آموزش عمومی مدیریت آموزش و پرورش شهرستان فعالیت می نماید.

در مالزی وزارت آموزش و پرورش وظیفه ی اصلی آموزش و پرورش را بر عهده گرفته و نظام آموزش و پرورش نیز از شیوه ی متمرکز استفاده می کند. برنامه درسی اخیرا نمایانگر مشارکت معلمان، اساتید تعلیم و تربیت، و نمایندگانی از دولت و نواحی آموزشی می باشد.

برنامه درسی دوره ابتدایی در ایران: برنامه درسی به صورت متمرکز و بیشتر برپایه کتاب درسی می باشد. کتاب های درسی هم توسط دولت و سازمان پژوهش، طراحی، تالیف و منتشر شده و در اختیار دانش آموزان قرار می گیرد. درس هایی که در مقطع ابتدایی به کودکان داده می شود. شامل قرآن، تعلیمات دینی، انشاء فارسی، املاء فارسی، قرائت فارسی (خواندن و درک مطلب و دستور زبان فارسی)، مطالعات اجتماعی، ریاضیات، علوم تجربی و بهداشت، هنر (نقاشی، خوشنویسی و کار دستی)، ورزش می باشد. فعالیت های فوق برنامه در

کنار فعالیت های برنامه درسی در مدارس ابتدایی ایران به وسیله مربیان امور تربیتی و معلمان صورت می گیرد و بیشتر شامل برنامه های مذهبی همچون نماز جماعت و... می باشد و فعالیت های غیر مذهبی هم شامل اردوها، کتابخانه و... می باشد.

برنامه درسی در مالزی روندی منظم دارد و معمولاً به وسیله مرکز توسعه برنامه درسی طراحی و اجرا می گردد، که بخشی از وزارت آموزش این کشور می باشد. تصمیمات نهایی درباره تغییرات برنامه و دستورالعمل اجرایی به وسیله کمیته اصلی برنامه درسی که مرکب از مدیرکل آموزش و پرورش به عنوان عضو، اعضا مختلف وزارتخانه و اعضا منتخب دانشگاهی می باشد.

برنامه درسی تئوریک طراحی شده، به عنوان فلسفه ملی آموزش و پرورش معروف است. برنامه درسی اخیراً نمایانگر مشارکت معلمان، اساتید تعلیم و تربیت، نمایندگان از دولت و نواحی آموزشی می باشد. موضوعات اصلی در مدارس ابتدایی مالزی در سطح 1 اول تا سوم (زبان مالی _ زبان انگلیسی _ زبان چینی برای مدارس چینی _ زبان تامی برای مدارس تامی - علوم - مطالعات اسلامی - آموزش اخلاق - تربیت بدنی، آموزش بهداشت، آموزش هنرهای تصویری و آموزش موسیقی از موضوعات اجباری هستند. موضوعات بیشتر شامل آموزش زبان های تامی، چینی، عرب، ایبان، سیمای برای مکالمه هستند. در سطح دوم یعنی کلاس های چهارم تا ششم موضوعات اصلی عبارتند از زبان های مال، چین، انگلیسی، تامی، علوم، ریاضی، آموزش اسلام، جغرافی، آموزش اخلاق، تربیت شهروندی می باشد. تربیت بدنی، آموزش بهداشت، آموزش هنرهای تصویری و آموزش موسیقی از موضوعات اجباری هستند. موضوعات بیشتر شامل آموزش زبان های تامی، چینی، عرب، ایبان، سیمای برای مکالمه هستند. در مورد فلسفه فراگیری زبان انگلیسی مسؤلان وزارت آموزش مالزی آن را یکی از راه های آماده کردن دانش آموزان برای اقتصاد جدید می باشد.

4_ نتیجه گیری

وجه تشابه این دو کشور در سیر تحول نظام آموزش ابتدایی در دوران معاصر شکل گرفته و تغییرات بنیادین جهت به روز نمودن نظام آموزشی و آموزش ابتدایی انجام گردید. تشابه دیگری که می توان بدان توجه داشت میان آموزش ابتدایی در دوران ساسانیان ایران و قبل از اسلام با دوران فتوادی مالزی است که فقط اشراف زادگان می توانستند از آموزش رسمی بهره مند گردند. می توان اذعان کرد که در هر یک از کشورها آموزش و پرورش و به مثابه ی آن آموزش ابتدایی از ابتدا تا به امروز دچار تحولات عظیمی گردیده است. اما در هر یک از کشورهای مذکور روند تحول بیشتر بر روی یک مسأله تمرکز داشته است. در ایران عامل مهم در تحول آموزش و پرورش؛ دین و مذهب است. چه اینکه در دوران قبل از اسلام آئین زرتشت کاملاً عامل مؤثر در فلسفه و اصول آموزش و پرورش بوده است. پس از اسلام آموزش و پرورش از فلسفه و اصول اسلامی بهره برده است و کاملاً آموزش و پرورش و آموزش ابتدایی را تحت تأثیر خود قرار داده است. تا اینکه امروزه در ایران پس از انقلاب اسلامی هم ارزش های اسلامی هستند که در فلسفه ی آموزش و پرورش و اهداف اعتقادی دوره ی آموزش ابتدایی در دوره ی ابتدایی مالزی، تحت تأثیر اقتصاد بوده است. در دوره ی فتوادی ها، فقط اشراف می توانستند که از آموزش و پرورش رسمی بهره مند شوند. در دوران استعمار انگلیس هم بیشتر تلاش در جهت حفظ فعالیت های اقتصادی موجود و کیفیت ضعیف مدارس محلی بوده است. اما در دوره ی جدید با رشد اقتصادی و تفکر جهانی شدن؛ مدارس مالزی رشد روزافزونی را در رقابت جهانی تجربه نموده اند. در آموزش ابتدایی مالزی با آنکه نظام آموزشی متمرکز را داراست اما گرایش به عدم تمرکز در نظام آن دیده می شود به طور مثال در برنامه ی درسی آن می توان نشانه هایی از عدم تمرکز را مشاهده کرد. دانشجویان تربیت معلم ابتدایی در هر سه کشور توسط مؤسسات و دانشگاه های تربیت معلم آموزش می بینند. در ایران و آلمان دانشجویان باید دروس عمومی، تخصصی و تربیتی را بگذرانند. و همچنین دانشجویان باید دوره ی عملی کارورزی را در مؤسسات تربیت معلم بگذرانند.

تربیت معلم ابتدایی در مالزی هم دارای درجات متفاوتی است که نشان از آموزش های ناقص در امر تربیت معلم در این کشور می باشد. بی علاقهگی مردان در کسوت معلم ابتدایی در این کشور هم نشان از منزلت پایین معلمان این کشور دارد.

در ایران و مالزی برنامه ی درسی به طور متمرکز از بالا به پایین ابلاغ می شود و برنامه ی درسی کتاب محور است. کتب درسی توسط مرکزی زیر نظر وزارت آموزش و پرورش تألیف و سپس به مدارس فرستاده می شود.

5_ منابع

- آقازاده، احمد (1382) تاریخ آموزش و پرورش ایران. تهران: ارسباران 41.
- حکمت، علیرضا، (1350) آموزش و پرورش در ایران باستان. تهران، موسسه تحقیقات و برنامه ریزی علمی و آموزشی.
- دفتر مطالعات سیاسی و بین المللی تهران (1373) مباحث کشورها و سازمان های بین المللی / 3، مالزی.
- دفتر همکاری های بین المللی (1387) نوآوری های آموزشی و تربیت معلم در کشور های مختلف
- شکوهی، غلامحسین (1383)، اصول و مبانی آموزش و پرورش، نشر مشهد
- صافی، احمد، (1379، 1378) تربیت و تأمین معلم در ایران (گذشته، حال، آینده) فصلنامه ی تعلیم و تربیت، (ویژه نامه ی تربیت معلم) سال های هجدهم و نوزدهم، شماره ی 4 زمستان و بهار.
- الماسی، علی محمد، (1380) تاریخ آموزش پرورش ایران، تهران، انتشارات امیر کبیر.
- الماسی، علی محمد. (1382) تاریخ مختصر تحول تعلیم و تربیت در اسلام و ایران، انتشارات رشد.
- مفیدی، فرخنده (1383) آموزش و پرورش دبستانی و پیش دبستانی، دانشگاه پیام نور.
- وزارت آموزش و پرورش (1381) آئین نامه ها و مقررات مربوط به تربیت معلم، تهران، معاونت نیروی انسانی.
- وزارت آموزش و پرورش (1382) مجموعه مصوبات شورای عالی آموزش و پرورش، تهران، انتشارات مدرسه.

Comparing the characteristics of primary education in Iran and Malaysia

This research is necessary to understand the weaknesses and strengths of our country's primary education in comparison with Malaysia, which has seen an increasing growth in education in recent years, and to provide solutions to improve the weaknesses and strengthen the strengths of the country's primary education. Primary teacher training in Malaysia also has different degrees, which shows the incomplete training in teacher training in this country. Men's lack of interest in primary school teachers in this country also shows the low status of teachers in this country.

Curriculum in Iran is focused and book-oriented. It has very little flexibility and teachers are obliged to finish the book within the schedule of the academic year. Farsi, mathematics and experimental sciences have more importance and more hours in the elementary curriculum. Curriculum in Malaysia is centralized. But there are signs of lack of concentration in the curriculum. The latest curriculum shows the participation of teachers, education professors, and representatives from the government and educational districts. Most of the focus is on local languages. Much importance is given to Islamic studies and citizenship education.

Keywords: primary education system, evolution of primary education, primary curriculum, primary education in Malaysia